Krakowskie mniejszości etniczne – Łemkowie [EN/RU/UA]

2021-12-30

Materiał powstał w ramach projektu pn. Kampania społeczna dot. różnorodności i wielokulturowości - Wybieram Kraków! Zadanie publiczne jest finansowane ze środków Miasta Krakowa.

Przynależność do etnicznej mniejszości Łemków w Polsce deklaruje około 10 tysięcy osób, z czego ponad dwa tysiące mieszka w Małopolsce. Dziś tylko niewielka część Łemków zamieszkuje Beskid Niski i część Beskidu Sądeckiego, tereny stanowiące tradycyjnie łemkowszczyznę. Wiąże się to z długą i trudną historią.

Współczesna kultura łemkowska

Stowarzyszenie Łemków (Członek Światowej Rady Rusinów) jest organizacją zrzeszającą i integrującą ludność łemkowską. Główną misją funkcjonowania stowarzyszenia jest ratowanie, pielęgnowanie, rozwijanie i popularyzowanie kultury Łemków, a także nauczanie języka łemkowskiego. Kurs tego języka znaleźć można na stronie internetowej stowarzyszenia. Zajmuje się ono również upowszechnianiem historii Łemków, a także propagowaniem przyjaźni łemkowsko-polskiej. Równolegle działają: Zjednoczenie Łemków (członek wspierający Związku Ukraińców w Polsce), Stowarzyszenie „Ruska Bursa”, Towarzystwo na Rzecz Rozwoju Muzeum Kultury Łemkowskiej w Zyndranowej, Łemkowski Zespół Pieśni i Tańca „Kyczera”, Stowarzyszenie Miłośników Kultury Łemkowskiej.

Czasopismo „BESIDA” to dwumiesięcznik wydawany od 1989 roku w Krynicy przez Zarząd Głównego Stowarzyszenia Łemków. Dotyczy kwestii społeczno-kulturowych, problematyki łemkowskiej i rusińskiej. Innymi czasopismami łemkowskimi są „Watra”, „Rocznik Ruskiej Bursy”, „Łemkiwska Storinka” – dodatek do tygodnika „Nasze Słowo” o tematyce ukraińskiej.

Najpopularniejszym festiwalem kultury łemkowskiej jest Łemkowska Watra na obczyźnie w Michałowie, która odbywa się co roku. W tym miała miejsce 41 edycja tego wydarzenia kulturalnego, z powodu reżimu sanitarnego jedynie jednodniowa. Obejmowała cykl imprez poświęconych tradycji i koncertów muzyki łemkowskiej. Do atrakcji należą występy zespołów folklorystycznych, spotkania z artystami, pokazy filmów, warsztaty i wystawy. Odbywa się od 1979 roku.

Spośród publikacji na temat Łemków warto zapoznać się między innymi z przeznaczoną dla uczniów szkół podstawowych i średnich „Małopolska Wielu Kultur. Łemkowie”, poruszającą tematykę łemkowskiej historii i kultury. Znaleźć w niej można także teksty źródłowe na wybrane tematy związane z tą grupą etnograficzną. Wartymi przeczytania są także pozycje „Świat Łemków. Etnograficzna podróż po Łemkowszczyźnie” Andrzeja Karczmarzewskiego, „Śladami Łemków” i „Łemkowie jako grupa etnograficzna” Romana Reinfussa. O Łemkach doświadczonych akcjami przesiedleńczymi w powojennej Polsce powstał dwuczęściowy film „Akcja Wisła” w reżyserii Andrzeja Kopczy.

Więcej o współczesnej kulturze tej grupy etnicznej opowiedział Slavko Zagorskij, łemkowski

dziennikarz i historyk.

Jak Łemkowie współcześnie żyjący w Polsce kultywują tradycje przodków?

Obecnie zamyka się to głównie w obrzędowości religijnej. Zwłaszcza podczas Bożego Narodzenia. Problemem jednak jest polityka ukrainizacyjna cerkwi greckokatolickiej, która jest powszechna od lat.

Wielu młodych Łemków uczestniczy także w różnego rodzaju imprezach, czy to są Watry, czy Małanki, albo po prostu spotkania przy akordeonie i piwie. Muzyka i tradycje religijne podtrzymywane w domu, w jakiś sposób podtrzymują kontakt z kulturą.

Jakie wydarzenia promują kulturę łemkowską?

Są to przede wszystkim Watry, głównie ta w Michałowie. Do tego dochodzi Łemkowska Twórcza Jesień, na której spotykają się łemkowscy artyści – poeci, pisarze, malarze. Festiwal Od Rusala do Jana organizowany rok rocznie w Muzeum w Zyndranowej. Ruska Bursa w Gorlicach regularnie organizuje różnego rodzaju spotkania, imprezy, wykłady. Jest ich tak wiele, że ciężko zliczyć.

Jakie serwisy, strony internetowe lub czasopisma poleca Pan, aby zgłębić wiedzę na temat Łemków?

Jeśli chodzi o język polski, to serwis internetowy radia Lem.FM. Radio Lem.FM jest dostępne zarówno w sieci, jak też w eterze w okolicach Gorlic i Legnicy. W języku łemkowskim jest dostępny miesięcznik „Besida”. Ruska Bursa, prócz radia, publikuje również „Roczniki”, które są pełne nie tylko wiedzy naukowej, ale także ciekawostek i twórczości literackiej. Również poza granicami Polski wydawane są periodyki, istnieją strony internetowe i radia. Jak choćby Rusyn.FM na Słowacji.

Czy kultura łemkowska staje się powszechniejsza?

Nie tyle kultura staje się powszechniejsza, co coraz więcej osób zaczyna się nią interesować, przez co pojawia się więcej dzieł, a tym samym zaznajamia się z nią większe grono osób. Bardzo w tym pomaga istnienie radia, które znacznie ułatwiło Łemkom dostęp do kultury i informacji w rodzimym języku.

Czy wśród Polaków kultura łemkowska jest jakkolwiek znana?

Większość Polaków słyszała coś o Łemkach. Głównie kojarzą nas z Ukraińcami. Jest to pokłosie polityki z czasów PRL, a także współczesnych działań mniejszości ukraińskiej w Polsce. Z takim odium niestety często się spotykamy.

Na szczęście zwykle informacja o tym, że jestem Łemkiem, wzbudza zainteresowanie i chęć poznania bliżej kultury a przede wszystkim języka. Nie zliczę, ile razy słyszałem, żeby coś powiedzieć po łemkowsku. Słuchacze zwykle śmieją się, że jest podobny do słowackiego, tylko pisze się cyrylicą.

Łemkowie są jedną z czterech etnicznych mniejszości zamieszkujących Kraków – czy organizują się w jakiś sposób i angażują w życie mniejszości w mieście?

W tej chwili w Krakowie nie mieszka aż tylu Łemków, jak przed jeszcze dekadą. Ja sam mieszkam już

pod miastem. Przed laty spotkania i imprezy odbywały się regularnie. Najczęściej w łemkowskim gronie. Czasem pojawiło się kilku Ukraińców, Polaków. W klubie Re odbywały się Bałkańskie Małanki, na których pojawiali się zarówno Polacy, jak i przedstawiciele mniejszości. Oczywiście spotkania nadal się odbywają. Organizowane są Małanki, potańcówki. Młodzi nadal chcą się spotykać i wspólnie śpiewać.

Bartłomiej Małczyński - Specjalista ds. Unii Europejskiej w Instytucie Polityk Publicznych, prowadzi kanały komunikacyjne EUROPE DIRECT Kraków. Interesuje się literaturą, historią, polityką i filozofią, a także problematyką europejską i azjatycką. Wiceprezes stowarzyszenia Stacja Kooltura. Członek zespołu Działu Azjatyckiego Nowej Konfederacji oraz Forum Młodych Dyplomatów.

Materiał powstał w ramach projektu pn. Kampania społeczna dot. różnorodności i wielokulturowości - Wybieram Kraków!

Zadanie publiczne jest finansowane ze środków Miasta Krakowa.

Źródła:

https://www.stowarzyszenielemkow.pl/web/pl/stowarzyszenie-lemkow/o-stowarzyszeniu-lemkow/

http://mniejszosci.narodowe.mswia.gov.pl/mne/mniejszosci/charakterystyka-mniejs/6480,Charakterystyka-mniejszosci-narodowych-i-etnicznych-w-Polsce.html#lemkowie

---

[EN] Krakow ethnic minorities - the Lemkos

About 10,000 people declare that they belong to the ethnic minority of Lemkos in Poland. Over two thousand of them live in Lesser Poland (Małopolska). Today, only a small part of Lemkos lives by the Low Beskids and part of the Sądecki Beskids, the areas traditionally constituting the Lemko region. It is connected to a long and difficult history.

Contemporary Lemko culture

The Lemko Association (Member of the World Council of Rusyns) is an organization that associates and integrates the Lemko people. The main mission of the association is to save, nurture, develop and popularize the Lemko culture, as well as to teach the Lemko language. The language course can be found on the association's website. It also popularizes the history of the Lemkos and promotes Lemko-Polish friendship. At the same time, there are: the Lemko Union (supporting member of the Union of Ukrainians in Poland), the "Ruska Bursa" Association, the Society for the Development of the Lemko Culture Museum in Zyndranowa, the Lemko Song and Dance Ensemble "Kyczera", and the Association of Lemko Culture Enthusiasts.

The journal "BESIDA" is a bimonthly by the Board of the Board of the Lemko Association, published since 1989 in Krynica. It concerns social and cultural issues, as well as Lemko and Rusyns issues.

Other Lemko magazines are "Watra", "Rocznik Ruskiej Bursy", "Lemkivska Storinka" - a supplement to the weekly magazine "Our Word" (Nasze Słowo) on Ukrainian topics.

The most popular festival of Lemko culture is the Lemko Watra (Łemkowska Watra) in exile in Michałów, which takes place every year. The 41st edition of this cultural event took place only one-day due to the sanitary regime. It included a series of events focused on traditions and concerts of Lemko music. The attractions include performances by folk groups, meetings with artists, film screenings, workshops and exhibitions. It has been taking place since 1979.

Among the publications on Lemkos, it is worth reading a book “Małopolska. Many Cultures. Lemkos” (Małopolska Wielu Kultur. Łemkowie), covering the subject of Lemko history and culture. You can also find source texts on selected topics related to this ethnographic group. Also worth reading are the publications: "World of Lemos. An Ethnographic Journey Through the Lemko Region" (Świat Łemków. Etnograficzna podróż po Łemkowszczyźnie) by Andrzej Karczmarzewski, „In the footsteps of the Lemkos " (Śladami Łemków) and "The Lemkos as an Ethnographic Group " (Łemkowie jako grupa etnograficzna) by Roman Reinfuss. A two-part film, “Action Vistula” (Akcja Wisła), directed by Andrzej Kopcza, was made about the Lemkos who experienced resettlement actions in post-war Poland.

Slavko Zagorskij, a Lemko journalist and historian, talked more about the contemporary culture of this ethnic group.

How do Lemkos living in Poland today celebrate the traditions of their ancestors?

Currently, it is mainly confined to religious rituals. Especially at Christmas. However, the problem is the Ukrainianization policy of the Greek Catholic Church, which has been common for years.

Many young Lemkos also participate in various types of events, whether they are Watry or Małanki, or simply meetings over accordion and beer. Music and religious traditions which are sustained at home somehow maintain contact with the culture.

What events promote the Lemko culture?

These are Watry, mainly the one in Michałów. In addition, there is the Lemko Creative Autumn (Łemkowska Twórcza Jesień), where Lemko artists - poets, writers and painters meet. The Od Rusala do Jana festival is organized annually at the Museum in Zyndranowa. Ruska Bursa in Gorlice regularly organizes various types of meetings, events and lectures. There are so many of them that it's hard to count.

What websites, websites or magazines do you recommend to learn more about Lemkos?

As for the Polish language, the website of radio Lem.FM. Radio Lem.FM is available both, on the Internet and on air in the vicinity of Gorlice and Legnica. The monthly "Besida" is available in the Lemko language. Ruska Bursa, apart from the radio, also publishes "Annals" (Roczniki), which are full of not only scientific knowledge, but also interesting facts and literatury. Periodicals, websites and radio stations are also published outside Poland. For example, Rusyn.FM in Slovakia.

Is the Lemko culture becoming more common?

It is not so much culture that is becoming more common. More and more people become interested in it, which means that more pieces of work appear, and thus more people become familiar with it. The existence of a radio helps a lot in this, as helped the Lemko people to access to the culture and information in their native language.

Is the Lemko culture known among Poles?

Most Poles have heard something about Lemkos. They mainly associate us with the Ukrainians. This is the aftermath of the politics of the People's Republic of Poland, as well as of the contemporary activities of the Ukrainian minority in Poland. Unfortunately, we encounter such an odium quite often.

Fortunately, the information that I am a Lemko usually bring interest and a desire to get to know the culture and, above all, the language. I do not count how many times I was asked to say something in Lemko. Listeners usually laugh that it is similar to Slovak, but only written in Cyrillic.

The Lemkos are one of the four ethnic minorities living in Krakow - do they organize themselves in any way and get involved in the life of the minorities in the city?

Currently not as many Lemkos live in Kraków as a decade ago. I myself already live outside the city. Years ago, meetings and events were held regularly. Most often in the Lemko group. Sometimes a few Ukrainians, Poles, showed up. Balkan Malanki (Bałkańskie Małanki) took place in the Re club, attended by both Poles and representatives of minorities. Of course, meetings are still going on. Malanki and dances are organized. Young people still want to meet and sing together.

Bartłomiej Małczyński - EU specialist at the Institute of Public Policy. Runs the EUROPE DIRECT Kraków communication channels. Interested in literature, history, politics and philosophy, as well as European and Asian issues. Vice-president of the Kooltura Station (Stacja Kultury) association. Member of the Asian Department team of the New Confederation (Nowa Konfederacja) and the Forum of Young Diplomats (Forum Młodych Dyplomatów).

This material was created as part of the project under the name “Social campaign on diversity and multiculturalism - I choose Krakow!”

The public task is financed by the City of Krakow.

[RU] Краковские этнические меньшинства – лемки

Принадлежность к этническому меньшинству лемков в Польше декларирует около 10 тысяч человек, из которых более двух тысяч проживают в Малопольском воеводстве. Сегодня лишь небольшая часть лемков населяют Нижний Бескид и часть Сондецкого Бескида – территории, на которых традиционно располагается Лемковщина. И связано это с долгой и непростой историей.

Современная лемковская культура

Ассоциация лемков (член Всемирного совета русинов) – это организация, которая объединяет и сближает лемковское население. Основная миссия Ассоциации – сохранение, культивирование, развитие и популяризация лемковской культуры, а также обучение лемковскому языку. Языковой курс можно найти на веб-сайте Ассоциации. Она также занимается популяризацией истории лемков, а также продвижением дружеских отношений между лемками и поляками. Кроме того функционируют: Объединение лемков (оказывает поддержку Объединению украинцев в Польше), Ассоциация «Руська Бурса», Общество развития Музея лемковской культуры в Зиндранове, Лемковский ансамбль песни и танца «Кычера», Ассоциация поклонников лемковской культуры.

Издание «Бесида» издаётся два раза в месяц с 1989 года в Крынице правлением Ассоциации лемков. Оно охватывает социокультурные вопросы, а также лемковскую и русинскую проблематику. Другими лемковскими изданиями являются «Ватра», «Рочник Руской Бурсы», «Лемкивска сторинка» – приложение к еженедельнику на украинскую тематику «Наше слово».

Самым популярным фестивалем лемковской культуры является «Лемковская Ватра на чужбине», который проводится ежегодно в Михалове. В этом году состоялось уже 41-е культурное мероприятие, но из-за санитарного режима только однодневное. Оно включало в себя серию мероприятий, посвящённых традициям, и концерты лемковской музыки. Среди развлечений – выступления фольклорных коллективов, встречи с деятелями искусства, показы фильмов, мастер-классы и выставки. Эта Ватра проводится с 1979 года.

Среди публикаций о лемках стоит ознакомиться, среди прочего, с, предназначенной для учеников начальных и средних школ, публикацией «Малопольска многих культур. Лемки» (Małopolska Wielu Kultur. Łemkowie), посвящённой истории и культуре лемков. В ней также можно найти исходные тексты на избранные темы, относящиеся к этой этнографической группе. Также стоит прочитать публикации Анджея Карчмажевского «Мир Лемков. Этнографическое путешествие по Лемковщине» (A. Karczmarzewski, Świat Łemków. Etnograficzna podróż po Łemkowszczyźnie), а также Романа Рейнфуса «По следам лемков» (R. Reinfuss, Śladami Łemków) и «Лемки как этнографическая группа» (R. Reinfuss, Łemkowie jako grupa etnograficzna). О лемках, переживших операции по переселению в послевоенной Польше, был снят двухсерийный фильм «Операция „Висла”» режиссера Анджея Копчы.

Подробнее о современной культуре этой этнической группы рассказал Славко Загорский, лемковский журналист и историк.

Как лемки, нынче живущие в Польше, культивируют традиции своих предков?

В настоящее время это в основном сводится к религиозным обрядам. Особенно во время Рождества. Проблема, однако, заключается в политике украинизации греко-католической церкви, распространённой в течение многих лет.

Многие молодые лемки также участвуют в различных мероприятиях, будь то «Ватры» или Маланки, или просто встречи с аккордеоном и пивом. Музыка и религиозные традиции,

сохраняемые в доме, так или иначе поддерживают связь с культурой.

Какие мероприятия популяризуют лемковскую культуру?

Это прежде всего «Ватра», в основном та, что в Михалове. Кроме того, есть «Лемковская творческая осень», где встречаются лемковские творческие деятели – поэты, писатели и художники. Фестиваль «От Русала до Яна» ежегодно проводится в музее в Зиндранове. «Руська Бурса» в Горлицах регулярно проводит различного характера встречи, мероприятия и лекции. Их так много, что сложно сосчитать.

Какие сервисы, сайты или журналы вы порекомендуете, чтобы узнать больше о лемках?

Что касается польского языка, то это сайт радио Lem.FM. Радио Lem.FM доступно как в Интернете, так и в эфире в окрестностях Горлиц и Легницы. Также на лемковском языке есть ежемесячное издание «Бесида». «Руська Бурса», помимо радио, публикует ещё «Рочники», которые полны не только научной информации, но и интересных фактов и литературных произведений. Также за пределами Польши издаются периодические издания, есть веб-сайты и радиостанции. Например, Rusyn.FM в Словакии.

Становится ли лемковская культура более распространённой?

Не столько культура становится всё более распространённой, сколько всё больше и больше людей начинают ею интересоваться, из-за чего появляется больше произведений, благодаря которым, всё большее число людей знакомятся с ней. В этом очень помогает наличие радио, которое значительно облегчило лемкам доступ к культуре и информации на их родном языке.

Известна ли лемковская культура среди поляков?

Большинство поляков что-то слышали о лемках. В основном они ассоциируют нас с украинцами. Это следствие политики Польской Народной Республики, а также современных действий украинского меньшинства в Польше. К сожалению, с таким предубеждением мы сталкиваемся довольно часто.

К счастью, информация о том, что я лемок, обычно вызывает интерес и желание поближе познакомиться с культурой и, прежде всего, с языком. Не сосчитаю, сколько раз я слышал просьбу что-то сказать по-лемковски. Слушатели обычно смеются, что язык похож на словацкий, только пишется кириллицей.

Лемки являются одним из четырех этнических меньшинств, проживающих в Кракове – самоорганизуются ли они каким-либо образом и участвуют ли в жизни меньшинств в городе?

На данный момент в Кракове не живет так много лемков, сколько было ещё десять лет назад. Я сам уже живу за городом. Раньше встречи и мероприятия проводились регулярно. Чаще всего в лемковском кругу. Иногда появлялось несколько украинцев, поляков. В клубе Re проходили балканские Маланки, на которых появлялись как поляки, так и представители меньшинств. Конечно, встречи продолжаются. Устраиваются Маланки и танцы. Молодые люди

по-прежнему хотят встречаться и петь вместе.

Бартломей Малчинский – студент Ягеллонского университета, интересующийся литературой, историей, политикой и философией, а также европейской и азиатской проблематикой. Специалист предметной области в Институте государственной политики (Instytut Polityk Publicznych), управляет каналами коммуникации EUROPE DIRECT Kraków. Вице-президент ассоциации Stacja Kooltura. Член группы азиатского отдела Новой Конфедерации (Nowa Konfederacja) и Форума молодых дипломатов (Forum Młodych Dyplomatów).

Материал создан в рамках проекта «Социальная кампания о разнообразии и мультикультурализме – Я выбираю Краков!»

Публичное задание финансируется из средств бюджета города Кракова.

[UA] Краківські етнічні меншини – лемки

Приналежність до етнічної меншини лемків у Польщі декларує близько 10 тисяч осіб, з яких понад дві тисячі проживають у Малопольщі. Нині лише невелика частина лемків населяє Нижній Бескид та частину Сондецького Бескиду, що традиційно становлять Лемківщину. Вона має довгу та складну історію.

Сучасна лемківська культура

Асоціація лемків (член Всесвітньої ради русинів) – це організація, яка об'єднує та зближує лемківське населення. Основна місія асоціації – збереження, плекання, розвиток та популяризація лемківської культури, а також навчання лемківської мови. Мовний курс можна знайти на сайті асоціації. Вона також займається популяризацією історії лемків, а також промоцією дружніх стосунків між лемками та поляками. Крім того, діють: Об'єднання лемків (підтримує Об'єднання українців у Польщі), Асоціація „Руська Бурса”, Товариство розвитку Музею лемківської культури в Зиндрановій, Лемківський ансамбль пісні і танцю „Кичера”, а також Асоціація шанувальників лемківської культури.

Видання „Бесіда” видається правлінням Асоціації лемків двічі на місяць із 1989 року в Криниці. Воно охоплює соціокультурні питання, а також лемківську та русинську проблематику. Іншими лемківськими виданнями є „Ватра”, „Річник Руской Бурсы”, „Лемківська сторінка” – додаток до тижневика на українську тематику „Наше слово”.

Найпопулярнішим фестивалем лемківської культури є „Лемківська Ватра на чужині”, що проходить щорічно в Михалові. Цього року культурний захід відбувся вже 41-й раз, але через санітарний режим проходив лише один день. Він включав низку заходів, присвячених традиціям, та концерти лемківської музики. Серед розваг – виступи фольклорних колективів, зустрічі з митцями, кінопокази, майстер-класи та виставки. Проводиться він з 1979 року.

Magiczny Kraków

Серед публікацій про лемків варто ознайомитись, серед іншого, із публікацією, призначеною для учнів початкових та середніх шкіл – „Малопольська багатьох культур. Лемки” („Małopolska Wielu Kultur. Łemkowie”), присвяченій історії та культурі лемків. У ній також можна знайти першоджерела вибраних тем, що стосуються цієї етнографічної групи. Також варто прочитати публікації Анджея Карчмажевського „Світ Лемків. Етнографічна подорож Лемківщиною” (A. Karczmarzewski, „Świat Łemków. Etnograficzna podróż po Łemkowszczyźnie”), а також Романа Рейнфуса „Слідами лемків” (R. Reinfuss, „Śladami Łemków”) та „Лемки як етнографічна група” (R. Reinfuss, „Łemkowie jako grupa etnograficzna”). Про лемків, які пережили акції переселення у повоєнній Польщі, було знято двосерійний фільм „Операція Вісла” режисера Анджея Копчи.

Докладніше про сучасну культуру цієї етнічної групи розповів Славко Загорський, лемківський журналіст та історик.

Як лемки, що нині живуть у Польщі, плекають традиції своїх предків?

Зараз це переважно зводиться до релігійних обрядів. Особливо на Різдво. Проблемою, однак, є поширена роками політика українізації греко-католицької церкви.

Багато молодих лемків також беруть участь у різноманітних заходах, чи то „Ватри” чи Маланки, чи просто зустрічі з акордеоном та пивом. Музика та релігійні традиції, що зберігаються в домі, так чи інакше підтримують зв'язок із культурою.

Які заходи популяризують лемківську культуру?

Це насамперед „Ватри”, переважно та, що в Михалові. Крім того, є „Лемківська творча осінь”, де зустрічаються лемківські творчі діячі – поети, письменники та художники. Фестиваль „Від Русала до Яна” щорічно проводиться у музеї в Зиндрановій. „Руська Бурса” у Горлицях регулярно організовує різного характеру зустрічі, заходи та лекції. Їх так багато, що складно порахувати.

Які сервіси, сайти чи видавництва ви можете порекомендувати, щоб дізнатися більше про лемків?

Що стосується польської мови, то це сайт радіо Lem.FM. Радіо Lem.FM доступне як в Інтернеті, так і в етері в околицях Горлиць та Легниці. Також лемківською мовою виходить місячник „Бесіда”. „Руська Бурса”, окрім радіо, публікує ще „Рочнік”, наповнений не лише науковою інформацією, а й цікавими фактами та літературними творами. Також за межами Польщі видаються періодичні видання, є вебсайти та радіостанції. Наприклад, Rusyn.FM у Словаччині.

Чи стає лемківська культура більш поширеною?

Не стільки культура стає все більш поширеною, скільки все більше і більше людей починає нею цікавитися, через що з'являється більше творів, завдяки яким все більше людей знайомляться з нею. У цьому дуже допомагає наявність радіо, яке значно полегшило лемкам доступ до культури та інформації рідною мовою.

Чи відома лемківська культура серед поляків?

Більшість поляків щось чули про лемків. Здебільшого вони асоціюють нас з українцями. Це наслідок політики Польської Народної Республіки, а також сучасної діяльності української меншини у Польщі. На жаль, з таким упередженням ми стикаємося досить часто.

На щастя, інформація про те, що я лемок, зазвичай викликає інтерес і бажання познайомитися з культурою і, перш за все, з мовою. Важко порахувати, скільки разів я чув прохання щось сказати по-лемківськи. Слухачі зазвичай сміються, що мова схожа на словацьку, тільки пишеться кирилицею.

Лемки є однією з чотирьох етнічних меншин, які живуть у Кракові – чи вони якимось чином самоорганізуються та, чи беруть участь у житті меншин у місті?

На цей час у Кракові не живе так багато лемків, як ще років з десять тому. Я сам уже живу за містом. Раніше зустрічі та заходи проводилися регулярно. Найчастіше у лемківському колі. Іноді з'являлось кілька українців, поляків. У клубі Re проходили балканські Маланки, на яких з'являлися як поляки, так і представники меншин. Звісно, зустрічі продовжуються. Влаштовуються Маланки та танці. Молоді люди, як і раніше, хочуть зустрічатися і співати разом.

Бартломей Малчинський – студент Ягеллонського університету, цікавиться літературою, історією, політикою та філософією, а також європейською та азійською проблематикою. Фахівець предметної галузі в Інституті публічної політики (Instytut Polityk Publicznych), управляє каналами комунікації EUROPE DIRECT Kraków. Віце президент асоціації Stacja Kooltura. Член групи азійського відділу Нової Конфедерації (Nowa Konfederacja) та Форуму молодих дипломатів (Forum Młodych Dyplomatów).

Матеріал створено в рамках проєкту „Соціальна кампанія про різноманітність та мультикультуралізм – Я вибираю Краків!”

Публічне завдання фінансується з коштів бюджету міста Кракова.